

PAPER DETAILS

TITLE: MİLLETLERARASI ÖZEL HUKUKTA ZAYIF AKİT TARAFIN KORUMASI

AUTHORS: Vahit DOĞAN

PAGES: 21-42

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/99613>

MHB Yıl 15 Sayı 1-2 19

MİLLETLE

ÂK

sonlarından itibaren, bir kısım gayesi ile, dahilî hukuk düzeni esasına emredici hükümler y. Günümüzde genel olarak maddede gerçekleştireceği gibi bir iy olmayan bir güç dengesi bulun yönelik önlemlerle sık sık akdî le etmektedirler⁶. Bu durum is adaletini de gerçekleştiremeyeceğini göstermektedir.

leri ile kendileri belirleyebile
sı özel hukuk alanında huku
(kollisionsrechtliche Verw
kuk mânâsında irade muhtar
sinin tanındığı sınırlar içeris
olsalardı objektif bağlama k
maddî hukuk normlarını da
rın yerine seçilen hukukun e
letlerarası özel hukuk ile ilg
bir şekilde kabul edilmekte

B. Sosyal Akitlerde Ba

1. Genel Olarak

Akdî ilişkinin zayıf tara
izah ettiğimiz dahilî hukuk düze
letlerarası özel hukuk alanında
tır. Başka bir ifade ile, milletle
düzenleyen emredici normların
yacağı sorusu ile kanuni düzen
mesgul olmaya başlamışlardır¹⁰

müle edildiğinden, gerçek
bulunmamaktadır²⁰. Hal böy
tariyeti esası kendi mânasını
de, maddî hukuk alanındaki
için nerede sınırlama yapılm
delerine bağlamanın kendi h
mânada bir irade muhtariye
Ayrıca, günümüzde genel o
akit adaletini de gerçekleştiri
arasında eşit olmayan bir gü
rafın korunmasına yönelik ö

Bunlardan ilkinine göre; â
 ler alanında sabit bir bağlama
 düzenlerinden hangisi akdî iliş
 nin olaya uygulanması gerekm
 kuk itibarıyla korunmasına rağ
 görmekte olan hukukî güvenli
 ğından dolayı doktrinde haklı
 zayıf âkit tarafı koruma düşün
 nun tespit edilmesi de ayrı bir
 kuk düzenlerinden hangisinin

b) Hukuk Seçiminin S

Genel olarak karşılaşt
kimından taraflara tanınmal
edilmektedir. Ancak, yapıla
düzenlemeler arasında görüş
görüşleri ve mevcut pozitif
runması bakımından âkit tar
istenen sınırlamaları iki ana

aa) Seçilebilecek Hu

bb) Yararlılık Karşılaş

Bu sınırlama şekline göre, sözleşme üzerine seçmiş oldukları hukuk dâhilinde akdî ilişkiye objektif olarak uyumun tarafını koruyucu nitelikteki hükümler neticesinde tarafların akdî ilişkilerinde âkit tarafı koruyucu nitelikteki hükümlerden daha elverişli sonuçlar gelecektir ve fakat objektif akit statüsüyle bu iyi koruma sağlıyor ise, bu

ğın tespit edilmesi yoluna gidil-
müşahhas olayda, hâkimin ta-
ifade ile, bu görüş tarzına göre
lar altında hangi faydayı tercih

Doktrinde bir kısım ya-
lırken yalnızca bir emare olan
alınması gerektiğini savunuyo

Yararlılık değerlendiril-
toplulu karşılaştırma ve grup ol-
tadır.

3. Objektif Bağlama

Yukarıda tespit ettiğim objektif bağlama kurallarının esasları kabul edilmektedir. A olan bu temel esasa tarafların dan -ki bu tür akdî ilişkil verilmektedir⁴¹ -bazı istisnalarından birisinin zayıf durumu edilecek olsaydı, tarafların hukukiler bakımından, objektif bağ

dolayı, genel esaslara göre te
için aynı ölçüde zayıf âkit tara
koyucular da bütün akdî ilişki
bir ifade ile, milletlerarası uns
değişik ihtimal söz konusu ola
yetkili hukuku bireyselleştirm
önceden tipleştirme yolu ile te
layışına hizmet etmesine rağmen
met etmektedir. Bu nedenle k
melerine rağmen, tipleştirmen
kabul ederek ortalama bir yol

ların hukuk seçme serbestilerinin
bancı unsur⁵¹ ihtiva etmesidir.

Akdî ilişkilerden doğan
bağlama kurallarında ise, "borç"
halinde borç ilişkisinin ağırlığı
edilemediği hallerde ise, sözlü
objektif bağlama kuralı olarak

Bu açıklamalardan sonra
da zayıf âkit tarafın korunma

men, özel hukuka ait hükümlerle
rektiği kabul edilmektedir⁵⁵.

Türk hukukunda ilişki
uygulanacak hukuk hususunda
me kararlarına rastlanmamıştır.

C) Değerlendirme ve

Milletlerarası özel hukuk
tirmalı hukukta dâhilî hukukla

daki hükümler bakımından t
Akdî ilişkinin dahilî hukuk a
rallardan oluşmasına rağmen
kuk seçimi nazara alınmayac
pılmamış gibi iç hukuk kura
uygulanan kurallar çerçevesi

Taraflardan birisinin
ler alanında taraflara tanınm
ayrı başlık altında değerdend

mayacağı için bu yönde bir si
verebilecektir.

Türk hukukunda yer al
dirde, âkit taraflara tanınmakta
yolu ile sınırlandırılması da p
hukukunda Anayasanın güve
"Yararlılık ilkesi, Anayasanın
tarzını (Ay. m. 10/2; 12; 17; 3
mümkün olmayan bir esastır"⁶
cerin güvencesi altında olup

kuk düzeninin akdî ilişkilerinin istisnasına dair olan hükümdür. Zira alırsak, bu durumda zayıf

Milletlerarası unsuru bu durumlarda zayıf âkit tarafın memiştir. Ancak, yine de milletlerarası hukukun yer alan sıkı ilişkili yer hukukun olarak değil ve fakat ilk aşamada çözümünü bakımından fayda

Başka bir ifade ile, hukukî
yeni bir hukukî durum yara
ilişkinin normal olarak tabi
gulanmasını sağlar. Milletle
şekilde ortaya çıkabilmekte

- Taraflara tanınan h
- milletlerarası özel h
- bağlama vakıasının

olan hukuk seçimi serbestisini a
 kabul edilmemiştir. Hatta dokt
 meleri için akdî ilişkinin yaba
 ilişkilerine yabancı bir hukuk
 varlığı bakımından yeterli oldu
 rarası unsuru hâvi akdî ilişkiler
 hile oluşturmalarının kabulü T

Bunun yanısıra, bir ülke
 recede genellik taşıyan temel l

Kanun boşluğu olarak
larından birisinin zayıf duru
sak : MÖHUK. m. 24'de m
âkit taraflardan birisinin zayıf
zara alınmamıştır. Bu birisin
reği nazara alınmamıştır. Bu
veya gerçek olmayan boşluk
luk veya gerçek olmayan boş
ması günün şartlarına, dürü
olmaması sebebi ile tatmin e

AUBERT, Gabriel; der Arbeitsve
843.

BASEDOW, Jürgen; Die Neureg
(1986), s. 1271-1279.

BELLING, Detlev; Das Günstigke

BERKİ, O.F.; Devletler Hususi H

CELİKEL, Aysel; Milletlerarası Ö

KROPHOLLER, Jan; Das ko
tei, RabelsZ. 42 (1978),

LORENZ, Egon; Die Rectsw
s. 569-584.

MARTINY, Dieter; Müncher

NEUHAUS, Paul Henrich; D
1976.

NOMER, Ergin; Devletler H

ÖZSUNAY, Ergun; Medenî

KISALTMALAR

Alm.	Almanya
Art.	Artikel
Aufl.	Auflage
Avus.	Avusturya
Ay.	Anayasa
b.	bası
C.	Cilt
E	Esas